

Міністерство освіти і науки України
Київський національний торговельно-економічний університет
Харківський торговельно-економічний інститут КНТЕУ

Факультет економіки та управління
Кафедра міжнародних економічних відносин та фінансів

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Зовнішньоекономічна діяльність підприємства

повна назва навчальної дисципліни

для підготовки
студентів освітнього
ступеня

бакалавр
молодший бакалавр, бакалавр
чи магістр

року набору

2018

галузі знань

07 Управління та адміністрування
шифр і назва галузі знань

спеціальності

076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
шифр і найменування спеціальності

освітня програма /
спеціалізація

Митна справа
назва освітньої програми / спеціалізації

статус дисципліни

обов'язкова
обов'язкова чи вибіркова

Харків, 2019 рік

Розробник:

Шелест Олексій Леонідович,
доцент кафедри міжнародних економічних
відносин та фінансів, кандидат економічних
наук, доцент

прізвище, ім'я, по батькові повністю, посада повністю, науковий
ступінь, вчене звання повністю

20.09.2019 р.

підпис

О. Л. Шелест

ініціали та прізвище

Керівник (гарант) освітньої
програми

Шубіна Лідія Юріївна,
доцент кафедри маркетингу, менеджменту та
торговельного підприємництва, кандидат
економічних наук, доцент

прізвище, ім'я, по батькові повністю, посада повністю, науковий
ступінь, вчене звання повністю

20.09.2019 р.

підпис

Л. Ю. Шубіна

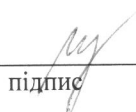
ініціали та прізвище

Програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри
міжнародних економічних відносин та фінансів

назва кафедри

протокол від 20.09.2019 р. № 4.

Зав. кафедри

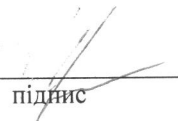
підпис

І. В. Колупаєва

ініціали та прізвище

Програму розглянуто та затверджено на засіданні методичної комісії інституту,
протокол від 20.09.2019 р. № 3.

Голова методичної комісії

підпис

Р. А. Чемчикаленко

ініціали та прізвище

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Робоча програма навчальної дисципліни «Зовнішньоекономічна діяльність підприємства» розроблена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність галузі знань 07 Управління та адміністрування.

Метою викладання навчальної дисципліни «Зовнішньоекономічна діяльність підприємства» є формування системи теоретичних знань та фахових компетентностей управління підприємством при використанні інструментарію щодо оцінки сучасного стану та ефективності заходів регулювання ЗЕД.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є система відносин між суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності, застосованих в управлінні підприємством при виході на зарубіжні ринки.

Міждисциплінарні зв'язки вивчення навчальної дисципліни «Зовнішньоекономічна діяльність підприємства» ґрунтуються на знаннях навчальних дисциплін «Економічна теорія», «Правознавство» та є основою для подальшого засвоєння навчальних дисциплін, таких як «Митна справа», «Товарна номенклатура зовнішньоекономічної діяльності».

Мова викладання – українська.

2. ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Навчальна дисципліна забезпечує набуття студентами:

загальних компетентностей:

ЗК 2. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях;

ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;

ЗК 7. Здатність працювати в команді;

ЗК 10. Здатність діяти відповідально та свідомо.

фахових компетентностей:

ФК 7. Здатність визначати і виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних, біржових і митних структур, зокрема забезпечувати контроль за дотриманням заходів тарифного та нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності;

ФК 9. Здатність до організації зовнішньоекономічної діяльності підприємницьких, торговельних, біржових і митних структур, зокрема здійснювати митні процедури та виконувати митні формальності.

програмних результатів навчання:

ПРН 9. Знати вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної і правової держави;

ПРН 19. Застосовувати знання й уміння для забезпечення ефективної організації зовнішньоекономічної діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур з урахуванням ринкової кон'юнктури і діючих правових норм.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Зовнішньоекономічна діяльність та її роль у розвитку національної економіки

Характеристика категорій зовнішньоекономічної сфери та їх взаємозв'язки. Функції зовнішньоекономічної діяльності. Напрями впливу зовнішньоекономічного чинника на національну економіку.

Сутність поняття «зовнішньоекономічна діяльність», основні види і форми зовнішньоекономічної діяльності. Причини і передумови розвитку зовнішньоекономічної діяльності.

Принципи здійснення зовнішньоекономічної діяльності. Поняття об'єктів та суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності. Право на здійснення зовнішньоекономічної діяльності.

Місце дисципліни в системі загальноосвітніх і професійно - орієнтованих дисциплін. Актуальність та практична спрямованість дисципліни, її структура і послідовність вивчення.

Тема 2. Основні напрями і показники розвитку зовнішньоекономічної діяльності в Україні

Зовнішньоекономічна політика держави. Сучасні концептуальні підходи до формування зовнішньоекономічної політики України в контексті реалізації національних економічних інтересів. Основні етапи розвитку ЗЕД в Україні.

Аналіз та оцінка сучасного стану ЗЕД України. Характеристика основних показників розвитку зовнішньоекономічного сектора країни: абсолютні (обсяг та динаміка зовнішнього товарообігу; торговельне сальдо, генеральна торгівля), відносні (індекси динаміки експорту та імпорту, коефіцієнт покриття імпорту експортом, індекс концентрації експорту, індекс «умов торгівлі», індекс імпортової залежності країни, індекс чистої торгівлі), показники; показники інтенсивності та ефективності зовнішньоекономічних зв'язків країни.

Платіжний баланс України, його структура та характеристика. Вплив показників розвитку зовнішньоекономічної діяльності на структуру та стан платіжного балансу. Порівняльний аналіз платіжного балансу України з країнами Європейського Союзу.

Тема 3. Система регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні

Характеристика системи регулювання зовнішньоекономічної діяльності: принципи, цілі, методи. Еволюція системи регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні. Національне та наднаціональне регулювання ЗЕД. Характеристика органів державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні та їх компетенції.

Органи місцевого самоврядування та регіональний аспект регулювання ЗЕД. Недержавні органи регулювання зовнішньоекономічної діяльності: торгово-промислові палати, фондові та валютні біржі. Економічні та

адміністративні методи регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Правове регулювання ЗЕД. Реєстрація суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності.

Тема 4. Митно-тарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності

Сутність митного регулювання ЗЕД. Принципи митного регулювання. Митні органи України: завдання, функції, структура. Види і методи здійснення митного контролю.

Характеристика митних режимів. Товарна номенклатура ЗЕД. Порядок митного оформлення товарів. Основні митні документи та специфіка їх оформлення. Плата за митне оформлення товарів. Декларування товарів: форми та процедури. Митна вартість та методи її визначення.

Мета і сфера застосування правил інтерпретації міжнародних торговельних термінів «Incoterms 2010». Мито як інструмент економічного регулювання. Єдиний митний тариф. Види мита. Види митних ставок.

Тема 5. Загальнодержавні податки у сфері зовнішньоекономічної діяльності

Види та функції податків у сфері зовнішньоекономічної діяльності. Сутність та порядок нарахування митних податків (ПДВ, мита, акцизного збору) у сфері ЗЕД. Особливості оподаткування залежно від митного режиму. Порядок відшкодування ПДВ при експорті. Проблеми бюджетної заборгованості з ПДВ і шляхи їх вирішення. Операції, які звільнюються від справляння ПДВ. Єдиний збір, що стягується у пунктах пропуску через митний кордон. Відображення митних платежів у ВМД. Особливості оподаткування імпорту послуг.

Тема 6. Нетарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності

Нетарифні засоби регулювання, їх класифікація і характеристика. Механізм вилучення нетарифних засобів регулювання на економіку країни. Інструменти нетарифного регулювання.

Кількісні обмеження: ліцензування і квотування. Класифікація квот за напрямом дії та масштабом охоплення. Порівняльний аналіз ефективності застосування імпортного тарифу та імпортової квоти. Перелік товарів, експорт та імпорт яких підлягає ліцензуванню.

Види та способи розподілу ліцензій. Механізм оформлення документів для отримання ліцензій. Фінансові засоби нетарифного регулювання. Антидемпінгові заходи, визначення демпінгової маржі та величини шкоди національним виробникам.

Нарахування антидемпінгового та компенсаційного мита. Сертифікація, стандартизація, технічні бар'єри, вимоги щодо вмісту місцевих компонентів, вимоги щодо упакування та маркування товарів. Сутність політики державних закупівель.

Тема 7. Валютне регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні

Сутність, основні принципи та інструменти валютного регулювання. Поняття валютної політики держави та її складові. Об'єкти та суб'єкти валютного регулювання. Валюта, валютний курс, валютні цінності.

Порядок придбання і використання валюти, здійснення розрахунків в іноземній валюті. Система валютного контролю. Види валютних операцій. Обмеження щодо перевезення та пересилання валютних цінностей. Українська міжбанківська валютна біржа та її функції. Механізм проведення торгів іноземною валютою.

Тема 8. Міжнародні розрахунки і банківське обслуговування зовнішньоекономічної діяльності

Сутність міжнародних розрахунків та необхідність банківського обслуговування у сфері ЗЕД. Форми розрахунків: аванс, акредитив, інкасо, платіж за відкритим рахунком, банківський переказ, Види і засоби платежу. Готівковий платіж, авансовий платіж, платіж у кредит. Вексель, чек.

Основні види банківських послуг у сфері ЗЕД. Документальне оформлення банківських операцій у сфері зовнішньоекономічної діяльності: депозитних, розрахункових, валюто обмінних та кредитних операцій. Форми кредитування експортерів та імпортерів. Платіжні системи: SWIFT, CHIPS, TARGET. Оцінка надійності та вибір комерційних банків суб'єктами ЗЕД.

Тема 9. Форми виходу підприємств на зовнішні ринки

Передумови і мотивація виходу підприємств на зовнішні ринки. Пошук та вибір партнера. Класифікація і характеристика форм виходу на зовнішні ринки.

Критерії вибору форм виходу підприємств на зовнішні ринки. Прямий і непрямий експорт. Спільне підприємництво та пряме іноземне інвестування як форми виходу підприємства на зовнішні ринки. Умови функціонування підприємств на зовнішніх ринках. Вивчення й аналіз умов ринку. Дослідження потенційних можливостей фірми при виході на зовнішні ринки. Способи встановлення контактів з потенційним партнером.

Тема 10. Ціноутворення у зовнішньоекономічній діяльності підприємства

Зовнішньоторговельна ціна: сутність поняття, функції, класифікація зовнішньоторговельних цін. Цінова політика підприємства, обґрунтування зовнішньоторговельних цін. Основні фактори ціноутворення в ЗЕД.

Принципи визначення світових цін. Трансфертні ціни: сутність, функції. Особливості трансфертного ціноутворення. Ціноутворення в електронній, торгівлі. Специфіка формування цін па сировинні товари, готові вироби. Етапи формування контрактної ціни. Рівень ціпи, базис ціпи, одиниця виміру ціни. Способи фіксації цін. Цінові знижки і надбавки.

Тема 11. Торговельно-посередницька діяльність на зовнішньому ринку

Сутність та види посередницької діяльності. Характеристика посередників за обсягом повноважень та за місцем, що вони посідають на зовнішніх ринках.

Агенти, представники, брокери, маклери. Угоди комісії, їх особливості. Угоди чистої комісії. Договір «делькредере». Угоди консигнації, особливості і можливості здійснення. Торгові агенти, агенти повірені: обов'язки, особливості, регулювання.

Дистриб'ютори, дилери, їх місце на ринку. Прості агенти, агенти з правом «першої руки», монопольні (ексклюзивні) агенти. Регулювання посередницьких операцій в Україні.

Тема 12. Компенсаційна торгівля у сфері зовнішньоекономічної діяльності

Сутність та особливості компенсаційних угод. Класифікація угод зустрічної торгівлі. Операції натурального обміну. Операції, які передбачають участь продавця в реалізації товарів, запропонованих покупцем.

Комерційна компенсація, зустрічні закупівлі, авансові закупівлі, угоди типу «світч», угоди типу «офсет», рамочні угоди, угоди позитивної зустрічної торгівлі, угоди щодо зворотного експорту, програми пов'язання імпорту та експорту і обов'язки, які передбачають участь інвестора в експорті товарів країни-імпортера. Операції в рамках промислового співробітництва. Співробітництво на комерційній основі, виробнича кооперація, франчайзинг, операції з давальницькою сировиною.

Тема 13. Структура і зміст зовнішньоекономічних контрактів

Поняття контракту. Види контакту. Особливості контрактної діяльності в умовах ринкових відносин. Умови контракту: обов'язкові та додаткові.

Зміст і характеристика основних умов контракту. Преамбула. Предмет контракту. Кількість та якість товару в контракті. Базисні умови поставки. Термін і дата постачання. Пакування і маркування. Валютні та фінансові умови зовнішньоекономічних контрактів. Валюта ціни і валюта платежу. Умови перерахунку валюти ціни у валюту платежу. Гарантії на технічне обслуговування. Порядок приймання товару. Рекламації і санкції. Арбітраж. Форс-мажорні обставини. Інші умови.

Значення контакту для здійснення зовнішньоекономічної діяльності на підприємствах України.

Тема 14. Економічний аналіз зовнішньоекономічної діяльності підприємства

Економічний аналіз у сфері зовнішньоекономічної діяльності підприємства. Аналіз виконання зобов'язань з експортно-імпортних операцій.

Аналіз динаміки зовнішньоекономічної діяльності. Аналіз раціональності використання коштів у зовнішній торгівлі.

Система показників ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємства. Оцінка економічної ефективності. Оцінка валютної ефективності експорту і імпорту. Вплив зовнішньоекономічної діяльності підприємства на його фінансові результати.

Теми дисципліни	Обсяг у годинах																										
	денна форма											заочна форма															
	повна					скорочена						повна						скорочена									
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					усього	у тому числі					усього	у тому числі							
		Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС		Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС		Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС		Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС			
Тема 11. Торговельно-посередницька діяльність на зовнішньому ринку	10	2		2		6										16	2		2			12					
Тема 12. Компенсаційна торгівля у сфері зовнішньоекономічної діяльності	8	2		2		4										12						12					
Тема 13. Структура і зміст зовнішньоекономічних контрактів	8	2		2		4										12						12					
Тема 14. Економічний аналіз зовнішньоекономічної діяльності підприємства	8	2		2		4										12						12					
Курсова робота	30					30																					
Усього годин / кредитів ECTS	180/6	28		28		124									180/6	6		6			168						

4.2. Обсяги та структура навчальної дисципліни за навчальними роками

Форма навчання	Вид навчальних занять	Навчальні роки					
		2018/2019		2019/2020		2020/2021	
		осінь	весна	осінь	весна	осінь	весна
Денна повна	Лекційні заняття			28			
	Семінарські заняття						
	Практичні заняття			28			
	Лабораторні заняття						
	Курсова робота (проект)			30			
	Самостійна робота студентів			94			
	Усього годин			180			
Денна скорочена	Лекційні заняття						
	Семінарські заняття						
	Практичні заняття						
	Лабораторні заняття						
	Курсова робота (проект)						
	Самостійна робота студентів						
	Усього годин						
Заочна повна	Лекційні заняття		4	2			
	Семінарські заняття						
	Практичні заняття		2	4			
	Лабораторні заняття						
	Курсова робота (проект)						
	Самостійна робота студентів		84	84			
	Усього годин		90	90			
Заочна скорочена	Лекційні заняття						
	Семінарські заняття						
	Практичні заняття						
	Лабораторні заняття						
	Курсова робота (проект)						
	Самостійна робота студентів						
	Усього годин						

5. ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ, СЕМІНАРСЬКИХ (ПРАКТИЧНИХ) І ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

5.1. Теми лекційних занять

Теми дисципліни	Тема лекції	Обсяг у годинах			
		денна		заочна	
		повна	скорочена	повна	скорочена
Тема 1. ЗЕД та її роль у розвитку національної економіки	ЗЕД та її роль у розвитку національної економіки	2		2	
Тема 2. Основні напрями і показники розвитку ЗЕД в Україні	Основні напрями і показники розвитку ЗЕД в Україні	2			
Тема 3. Система регулювання ЗЕД в Україні	Органи регулювання ЗЕД в Україні	2		2	
Тема 4. Митно-тарифне регулювання ЗЕД	Митно-тарифне регулювання ЗЕД	2			
Тема 5. Загальнодержавні податки у сфері зовнішньоекономічної діяльності	Загальнодержавні податки у сфері зовнішньоекономічної діяльності	2			
Тема 6. Нетарифне регулювання ЗЕД	Нетарифне регулювання ЗЕД	2			
Тема 7. Валютне регулювання ЗЕД в Україні	Валютне регулювання ЗЕД в Україні	2			
Тема 8. Міжнародні розрахунки і банківське обслуговування зовнішньоекономічної діяльності	Міжнародні розрахунки і банківське обслуговування зовнішньоекономічної діяльності	2			
Тема 9. Форми виходу підприємств на зовнішні ринки	Форми виходу підприємств на зовнішні ринки	2			
Тема 10. Ціноутворення у зовнішньоекономічній діяльності підприємства	Ціноутворення у зовнішньоекономічній діяльності підприємства	2			
Тема 11. Торговельно-посередницька діяльність на зовнішньому ринку	Торговельно-посередницька діяльність на зовнішньому ринку	2		2	
Тема 12. Компенсаційна торгівля у сфері зовнішньоекономічної діяльності	Компенсаційна торгівля у сфері зовнішньоекономічної діяльності				
Тема 13. Структура і зміст зовнішньоекономічних контрактів	Структура і зміст зовнішньоекономічних контрактів	2			
Тема 14. Економічний аналіз зовнішньоекономічної діяльності підприємства	Економічний аналіз зовнішньоекономічної діяльності підприємства	2			

Теми дисципліни	Тема лекції	Обсяг у годинах			
		денна		заочна	
		повна	скорочена	повна	скорочена
діяльності підприємства					
Усього		28		6	

Лекційний матеріал доступний на Порталі навчальних ресурсів інституту : <https://edu.htei.kh.ua/course/view.php?id=572>.

Лекційний матеріал наведено у [1, 3].

5.2. Теми семінарських занять

Не передбачено навчальним планом

5.3. Теми практичних занять

Теми дисципліни	Тема практичного заняття	Обсяг у годинах			
		денна		заочна	
		повна	скорочена	повна	скорочена
Тема 1. ЗЕД та її роль у розвитку національної економіки	ЗЕД та її роль у розвитку національної економіки	2		2	
Тема 2. Основні напрями і показники розвитку ЗЕД в Україні	Основні напрями і показники розвитку ЗЕД в Україні	2			
Тема 3. Система регулювання ЗЕД в Україні	Органи регулювання ЗЕД в Україні	2			
Тема 4. Митно-тарифне регулювання ЗЕД	Митно-тарифне регулювання ЗЕД	2			
Тема 5. Загальнодержавні податки у сфері зовнішньоекономічної діяльності	Загальнодержавні податки у сфері зовнішньоекономічної діяльності	2		2	
Тема 6. Нетарифне регулювання ЗЕД	Нетарифне регулювання ЗЕД	2			
Тема 7. Валютне регулювання ЗЕД в Україні	Валютне регулювання ЗЕД в Україні	2			
Тема 8. Міжнародні розрахунки і банківське обслуговування зовнішньоекономічної діяльності	Міжнародні розрахунки і банківське обслуговування зовнішньоекономічної діяльності	2			
Тема 9. Форми виходу підприємств на зовнішні ринки	Форми виходу підприємств на зовнішні ринки	2			

Теми дисципліни	Тема практичного заняття	Обсяг у годинах			
		денна		заочна	
		повна	скорочена	повна	скорочена
Тема 10. Ціноутворення у зовнішньоекономічній діяльності підприємства	Ціноутворення у зовнішньоекономічній діяльності підприємства	2			
Тема 11. Торговельно-посередницька діяльність на зовнішньому ринку	Торговельно-посередницька діяльність на зовнішньому ринку	2		2	
Тема 12. Компенсаційна торгівля у сфері зовнішньоекономічної діяльності	Компенсаційна торгівля у сфері зовнішньоекономічної діяльності	2			
Тема 13. Структура і зміст зовнішньоекономічних контрактів	Структура і зміст зовнішньоекономічних контрактів	2			
Тема 14. Економічний аналіз зовнішньоекономічної діяльності підприємства	Економічний аналіз зовнішньоекономічної діяльності підприємства	2			
Усього		28		6	

Завдання до практичних занять наведено на Порталі навчальних ресурсів інституту : <https://edu.htei.kh.ua/course/view.php?id=572>.

Завдання до практичних занять наведено у [4, 5].

6. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Основні види самостійної роботи, які запропоновані студентам:

1. Вивчення лекційного матеріалу.
2. Робота з опрацювання та вивчення рекомендованої літератури.
3. Вивчення основних термінів та понять рекомендованої літератури.
4. Підготовка до семінарських, практичних занять, дискусій, роботи в малих групах, тестування.
5. Контрольна перевірка кожним слухачем отриманих знань, запитання для самоконтролю, вирішення задач.

Організація самостійної роботи студентів регламентується наступними нормативними документами:

- Положенням про самостійну роботу студентів Харківського торговельно-економічного-інституту КНТЕУ;
- Положенням про організацію освітнього процесу у Харківському торговельно-економічному інституті КНТЕУ.

Питання навчальної дисципліни, які пропонуються для самостійного вивчення:

Тема 1. ЗЕД та її роль у розвитку національної економіки

1. Напрями впливу зовнішньоекономічного чинника на національну економіку.
2. Причини і передумови розвитку зовнішньоекономічної діяльності.
3. Право на здійснення зовнішньоекономічної діяльності.

Тема 2. Основні напрями і показники розвитку ЗЕД в Україні

1. Основні етапи розвитку ЗЕД в Україні.
2. Характеристика основних показників розвитку зовнішньоекономічного сектора країни.
3. Порівняльний аналіз платіжного балансу України з країнами Європейського Союзу.

Тема 3. Система регулювання ЗЕД в Україні

1. Національне та наднаціональне регулювання ЗЕД.
2. Економічні та адміністративні методи регулювання зовнішньоекономічної діяльності.
3. Реєстрація суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності.

Тема 4. Митно-тарифне регулювання ЗЕД

1. Види і методи здійснення митного контролю.
2. Основні митні документи та специфіка їх оформлення.
3. Мито як інструмент економічного регулювання.

Тема 5. Загальнодержавні податки у сфері зовнішньоекономічної діяльності

1. Особливості оподаткування залежно від митного режиму.
2. Порядок відшкодування ПДВ при експорті.
3. Проблеми бюджетної заборгованості з ПДВ і шляхи їх вирішення.

Тема 6. Нетарифне регулювання ЗЕД

1. Види та способи розподілу ліцензій.
2. Механізм оформлення документів для отримання ліцензій.
3. Фінансові засоби нетарифного регулювання.
4. Антидемпінгові заходи, визначення демпінгової маржі та величини шкоди національним виробникам.

Тема 7. Валютне регулювання ЗЕД в Україні

1. Види валютних операцій.
2. Обмеження щодо перевезення та пересилання валютних цінностей. Українська міжбанківська валютна біржа та її функції.
3. Механізм проведення торгів іноземною валютою.

Тема 8. Міжнародні розрахунки і банківське обслуговування зовнішньоекономічної діяльності

1. Форми кредитування експортерів та імпортерів.
2. Платіжні системи: SWIFT, CHIPS, TARGET.
3. Оцінка надійності та вибір комерційних банків суб'єктами ЗЕД.

Тема 9. Форми виходу підприємств на зовнішні ринки

1. Вивчення й аналіз умов виходу на зовнішні ринки.
2. Дослідження потенційних можливостей фірми при виході на зовнішні ринки.
3. Способи встановлення контактів з потенційним партнером.

Тема 10. Ціноутворення у зовнішньоекономічній діяльності підприємства

1. Етапи формування контрактної ціни.
2. Рівень ціпи, базис ціпи, одиниця виміру ціни.
3. Способи фіксації цін. Цінові знижки і надбавки.

Тема 11. Торговельно-посередницька діяльність на зовнішньому ринку

1. Дистриб'ютори, дилери, їх місце на ринку.
2. Прості агенти, агенти з правом «першої руки», монополні (ексклюзивні) агенти.
3. Регулювання посередницьких операцій в Україні.

Тема 12. Компенсаційна торгівля у сфері зовнішньоекономічної діяльності

1. Операції в рамках промислового співробітництва.
2. Співробітництво на комерційній основі, виробнича кооперація, франчайзинг, операції з давальницькою сировиною.

Тема 13. Структура і зміст зовнішньоекономічних контрактів

1. Умови перерахунку валюти ціни у валюту платежу.
2. Гарантії на технічне обслуговування.
3. Порядок приймання товару. Рекламації і санкції. Арбітраж. Форс-мажорні обставини. Інші умови.

Тема 14. Економічний аналіз зовнішньоекономічної діяльності підприємства

1. Оцінка валютної ефективності експорту і імпорту.
2. Вплив зовнішньоекономічної діяльності підприємства на його фінансові результати.

7. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ, ПЕРЕДБАЧЕНІ НАВЧАЛЬНИМ ПЛАНОМ

Навчальним планом передбачено виконання курсової роботи для студентів денної форми навчання. Порядок її виконання та критерії оцінювання наведено у відповідних методичних вказівках [2].

Організація курсового проектування регламентується наступними нормативними документами:

- Положенням про організацію виконання та захисту курсових робіт (проектів);

- Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у творах працівників і здобувачів вищої освіти Харківського торговельно-економічного інституту Київського національного торговельно-економічного університету.

8. СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

8.1. Схема нарахування балів для студентів денної форми навчання

Навчальні роки	Поточний контроль (максимум 60 балів, мінімум 36)														Підсумковий контроль	Сума		
	усього	у тому числі за темами																
		Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8	Тема 9	Тема 10	Тема 11	Тема 12	Тема 13			Тема 14	
2019/2020	60	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	6	6	40	100

8.2. Схема нарахування балів для студентів заочної форми навчання

Навчальні роки	Поточний контроль (максимум 60 балів, мінімум 36)				Підсумковий контроль	Сума	
	усього	у тому числі за видами активності					
		вид 1	вид 2				
2019/2020	60	50			10	40	100

Види активності студента з навчальної дисципліни протягом семестру:

1. Самостійне опрацювання тестів відповідно до тем дисципліни.
2. Відвідування аудиторних занять.

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Для визначення рівня засвоювання студентами навчального матеріалу використовуються такі форми та методи оцінювання:

Поточний контроль:

- для студентів денної форми навчання: оцінювання роботи на практичних та семінарських заняттях, поточне тестування, оцінювання відвідування аудиторних занять, виконання аудиторної контрольної роботи;
- для студентів заочної форми навчання: тестування в системі дистанційного навчання інституту та відвідування аудиторних занять.

Умовою допуску до підсумкового контролю є виконання програми дисципліни (відпрацювання всіх практичних занять) і отримання оцінки за виконання завдань поточного контролю не менше 36 балів.

Підсумковий контроль:

- для студентів денної форми навчання: письмовий екзамен;
- для студентів заочної форми навчання: письмовий екзамен.

Організація та проведення контрольних заходів регламентується наступними нормативними документами:

- Положенням про оцінювання результатів навчання студентів у Харківському торговельно-економічному інституті КНТЕУ;
- Положенням про організацію освітнього процесу у Харківському торговельно-економічному інституті КНТЕУ.

10. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

10.1. Основні джерела інформації

1. Новак В. О. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства : підручник / В. О. Новак. – Київ : Кондор – Видавництво, 2013. – 495 с.
2. Шелест О. Л. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства : методичні вказівки до виконання курсової роботи з навчальної дисципліни для студентів спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» спеціалізації «Митна справа» / О. Л. Шелест, І. В. Колупаєва – Харків, 2019. – 16 с. – Рукопис.
3. Гребельник О. П. Основи зовнішньоекономічної діяльності : підручник / О. П. Гребельник. – Київ : Центр учбової літератури, 2013. – 452 с.
4. Чернишова Л. О. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: практикум / Л. О. Чернишова, В. О. Козуб. – Харків : Видавництво «Форт», 2017. – 238 с.
5. Хрупович С. Є. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства : практикум / С. Є. Хрупович. – Тернопіль : Видавництво Тернопільського національного технічного університету, 2017. – 52 с.

10.2. Додаткові джерела інформації

6. Шелест О. Л. Проблеми нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні [Електронний ресурс] / О. Л. Шелест, Ю. О. Криворучко // Економіка та суспільство. – 2018. – № 19. – Режим доступу до журналу: <http://economyandsociety.in.ua>.

7. Державна підтримка українського експорту [Електронний ресурс] : [веб-сайт]. – Режим доступу: <http://www.ukrexport.gov.ua> – Станом на 27.08.2019. – Назва з екрана.

8. Митний кодекс України [Електронний ресурс] : Закон України № 4495-VI від 13.03.2012 р. (із змінами і доповненнями станом на 2018 р.). // Верховна Рада України. Законодавство України : [база даних]. : – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/go/4495-17> – Станом на 27.08.2019. – Назва з екрана.

9. Про Митний тариф України [Електронний ресурс] : Закон України № 584-VII від 19.09.2013 р. : [веб-сайт]. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T130584Z.html – Станом на 27.08.2019. – Назва з екрана.